

Beheer van heggen

Welk beheer bij welke heg?

Rondje zaal

Wie ben ik en wat gaan we doen?

Nu al dringende vragen over heggenbeheer?

Inventarisatie

Wie is Wim Vanweersch?

Wat gaan we doen?

Aanleiding

Waarom heggen planten?

Informeren:

Welke typen heggen?

Welk beheer bij welk type heg?

Bewuste keuze voor bepaalt type

Waarom heggen planten?

Hoopheggen:

“Help de aarde leefbaar te houden, plant heggen”

- ▶ In onze setting:
 - ▶ Biodiversiteit centraal
 - ▶ Ter plekke thuishorende biodiversiteit

Welke functies kan een heg hebben?

(leveren van diensten)

Welke functies kan een heg hebben?

(leveren van diensten)

Tabel 1. verzilveringstabel ; wat kunnen we verdienen aan heggen?

Diensten van heggen		Goed voor	Kostenbesparing	Verdiensten bij 100.000 km heg (per jaar of eenmalig) (in miljoenen euro's)
Vruchten en geneeskrachtige kruiden	Landschappelijke diensten	Consumptie	Lastig te bepalen, bij grote lengte heg kunnen eventueel bessen worden geoogst	
Hout		Koolstofopslag: tegengaan van broeikaseffecten door de houtige delen van de heg	14 kg CO ₂ per km ² ; 1 km scheerheg van 1 m breed is 14 ton CO ₂ ; 7 euro per ton koolstof; 92 euro per strekkende km scheerheg	9,2 miljoen euro 0,1 miljoen euro
Windbrekers		Minder bodemerosie, minder verspreiding ammoniak, pesticiden en ziekteverwekkers	Reductie van gewasziektes en verhoging gezondheid van mensen	50 miljoen euro
Waterstromingsbrekers		Tegengaan van watererosie	Miljoenen euro per geval	10 miljoen euro
Waterweringen		Grotere opnamecapaciteit van overvloedig regenwater	Voorkomen van waterschade	10 miljoen euro
Waterberging		Extra toevoer aan grondwater	€ 0,80 per kubieke meter water	1 miljoen euro
Beschaduwing		Lagere temperatuur aan de oppervlakte, bodemtemperatuurverlaging scheelt tot 5°C! Schaduw voor graasdieren.	Onbekend, kwaliteit van leven van graasdieren wordt hoger	-
Een woonplaats en voedselbron voor vogels, zoogdieren, insecten	Biologische diensten Soortennijdkom	Meer diversiteit, meer abundantie	Indirect profijt, hoewel het zal helpen om natuurdoelstellingen te behalen en die worden beloond	-
Meer plantensoorten		Behoud van (zeldzame) inheemse planten, genetisch vitalere soorten, het aantrekken van bestuivers en natuurlijke plaagbestrijders	Indirect profijt: besparing van plaagkosten en pesticidgebruik	10 miljoen euro
Meer zoogdieren soorten in heg en bodem		Meer diversiteit, meer abundantie	Indirect profijt	-
Meer insecten in heg en bodem		Meer abundantie, meer gewasbestuiving, meer natuurlijke plaagbestrijding	Indirect profijt, gewasbestuiving	10 miljoen euro
Bufferzone natuurgebieden	Gewas plaag en ziekte bestrijding	Opname ammoniak, minder ammoniak in natuurgebied	Voorkomen van miljoenen aan extra investeringen om schade aan natuur te herstellen	10 miljoen euro
Natuurlijke kleine zoogdierenplaag bestrijding		Woonplaats voor roofvogels en kleine roofdieren	Tientallen miljoenen euro's per plaag ¹	10 miljoen euro
Minder plant- pathogenen		Betere gewasbescherming tegen bodemparasieten	15 miljoen euro schade aan suikerbieten per plaag ²	10 miljoen euro
Vermindering bodem- pathogenen		Betere gewasbescherming tegen bodemparasieten		10 miljoen euro
Predatoren van plaaginsecten		Betere gewasbescherming tegen insectenvraat		10 miljoen euro
Predatoren van vogels waaronder ganzen		Bescherming van gewassen tegen vogelvraat	-50 miljoen euro per jaar ³	10 miljoen euro
Gezondheid		Door windbreking minder verspreiding van fytotox, pesticiden en ammoniak	Voorkoming van kosten van opname ziekenhuiskosten, ziekenzorg en ziekteverlof. Onbekend.	10 miljoen euro
Bescherming tegen droogverdraagbare ziektes	Culturele diensten	Tegen gaan van ziekte-landschap	Vogelgriep: kosten 100 miljoen euro per keer ⁴ Q-koorts: kosten 161 - 336 miljoen euro per keer ⁵ Verkenstpest kosten 2,4 miljard euro	50 miljoen euro
Aantrekkelijk landschap		Meer toerisme, meer kans voor diversere boerenbedrijven	Miljoenen euro's opbrengst per gemeente ⁶ structureel per jaar	50 miljoen euro
Cultuurhistorisch besef en identiteit		Meer identificatie met eigen woongebied en dat uitdragen		-

Eerst wat plaatjes

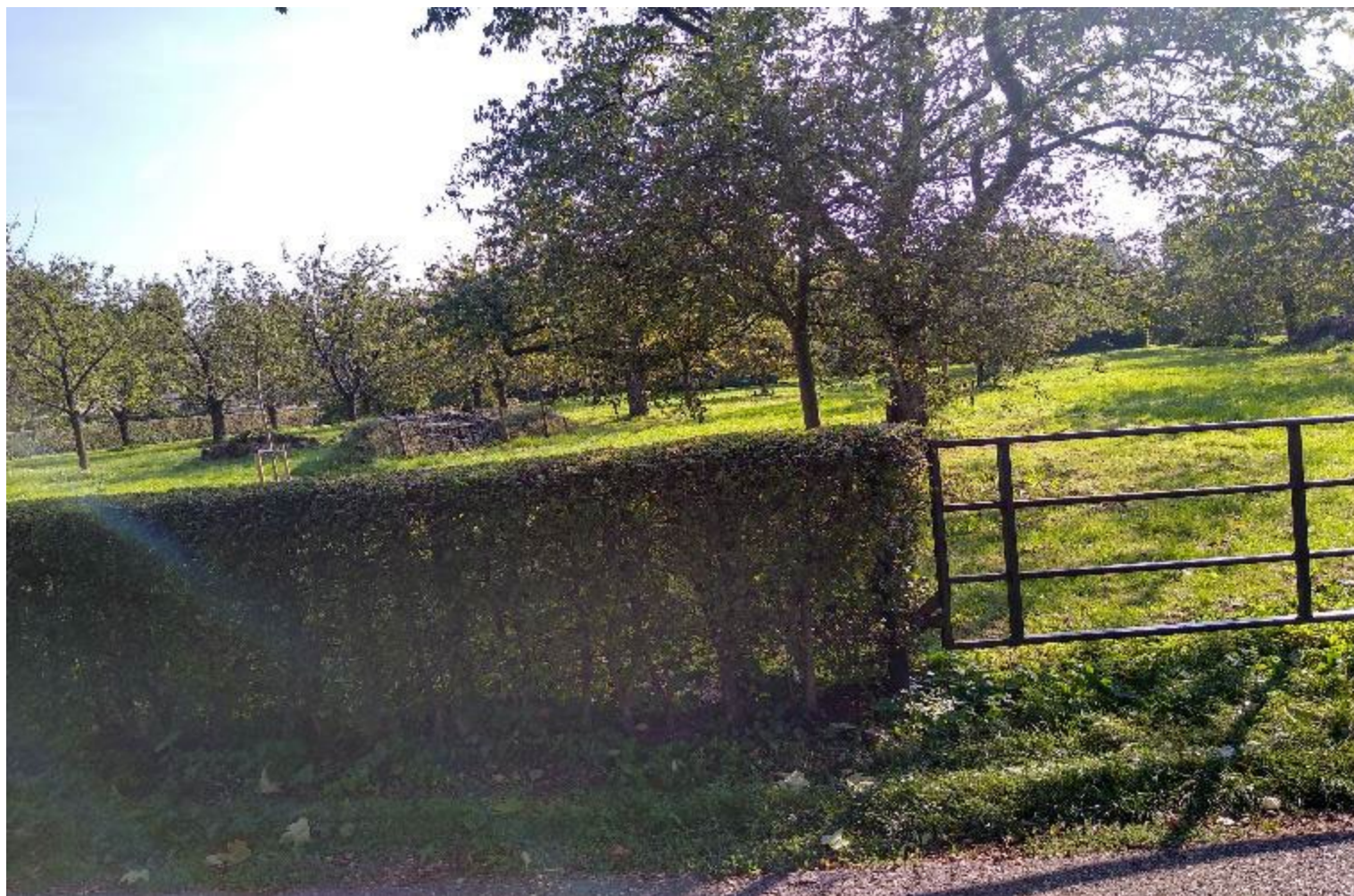

Veelzijdigheid heggen

- ▶ Flexibel
- ▶ Robuust
- ▶ Veelsoortig
- ▶ Geurig
- ▶ Kleurig
- ▶ Gezond
- ▶ Etc. etc.

Nog meer plaatjes

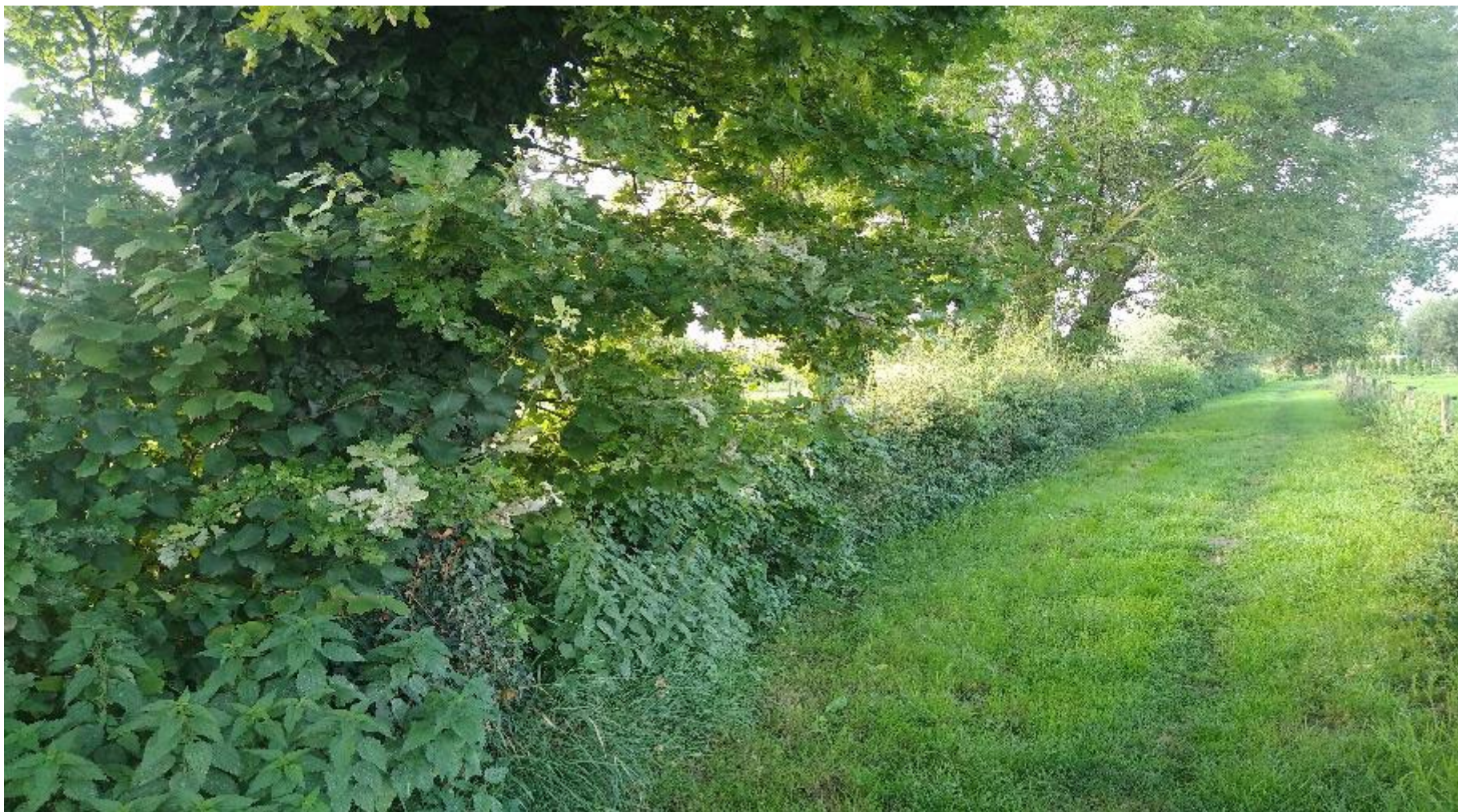

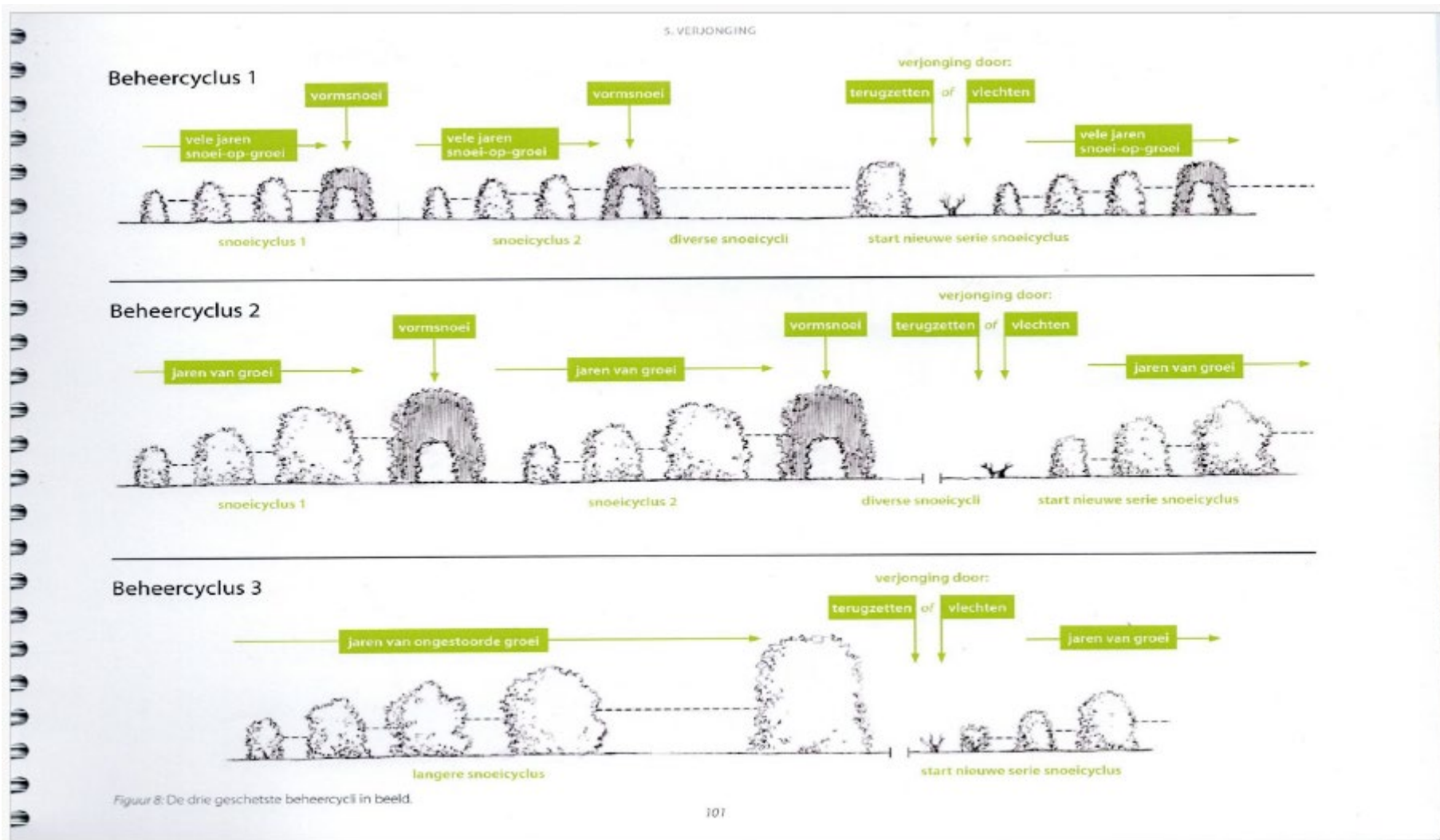

Terug naar thema

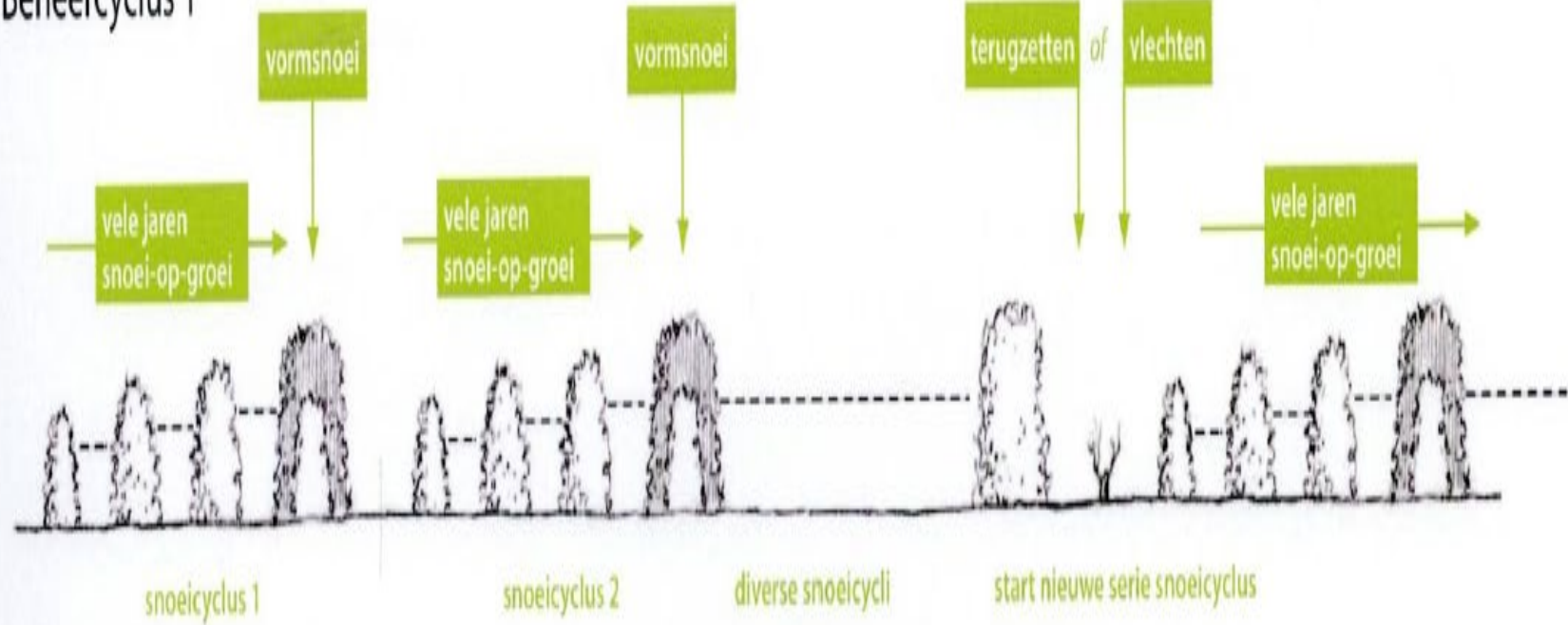
- ▶ Hoopheggen
- ▶ Biodiversiteit i.r.t. type heg en beheer
- ▶ Grofweg 4 typen

Type heg/beheercyclus

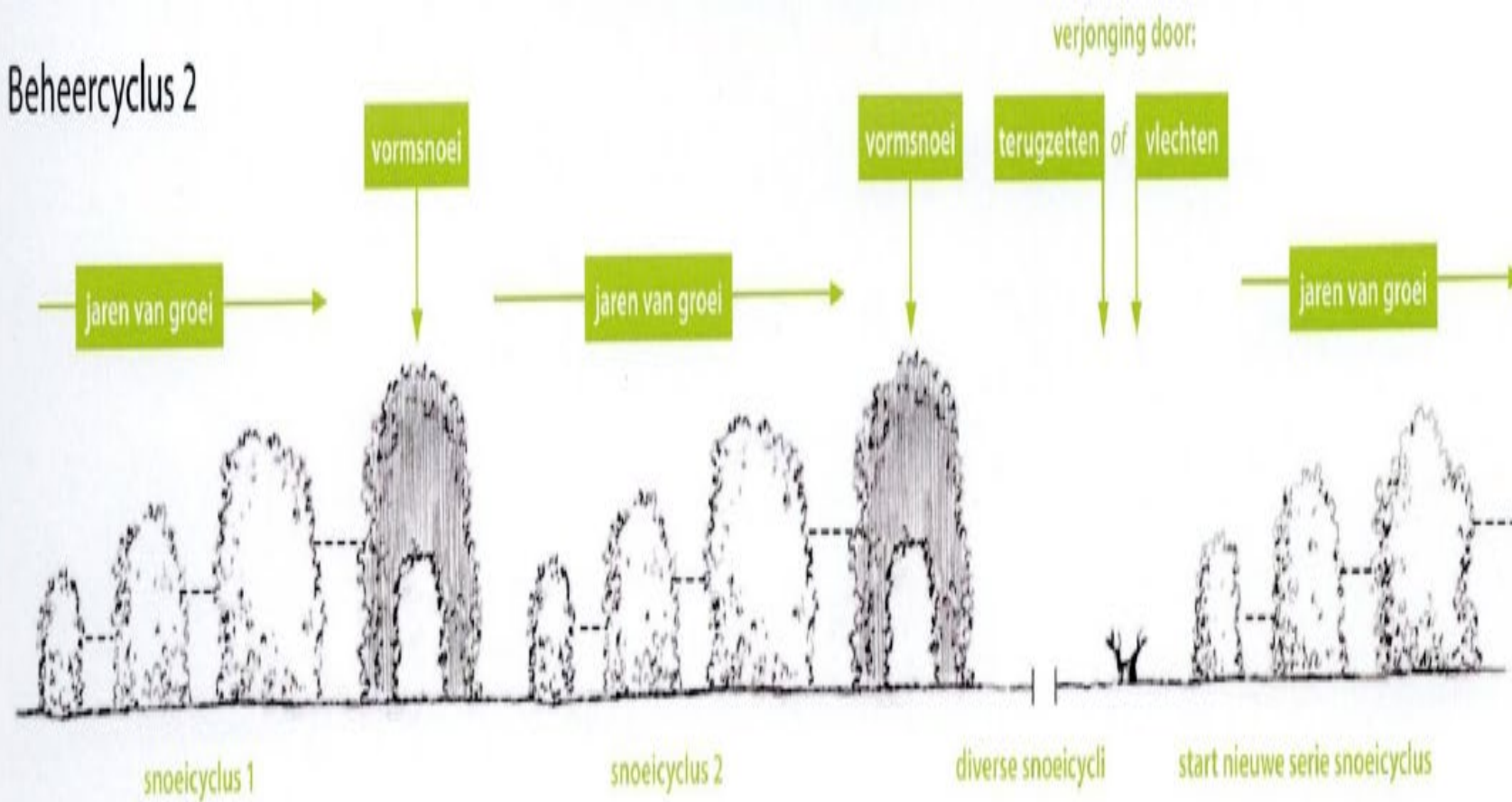

5. VERJONGING

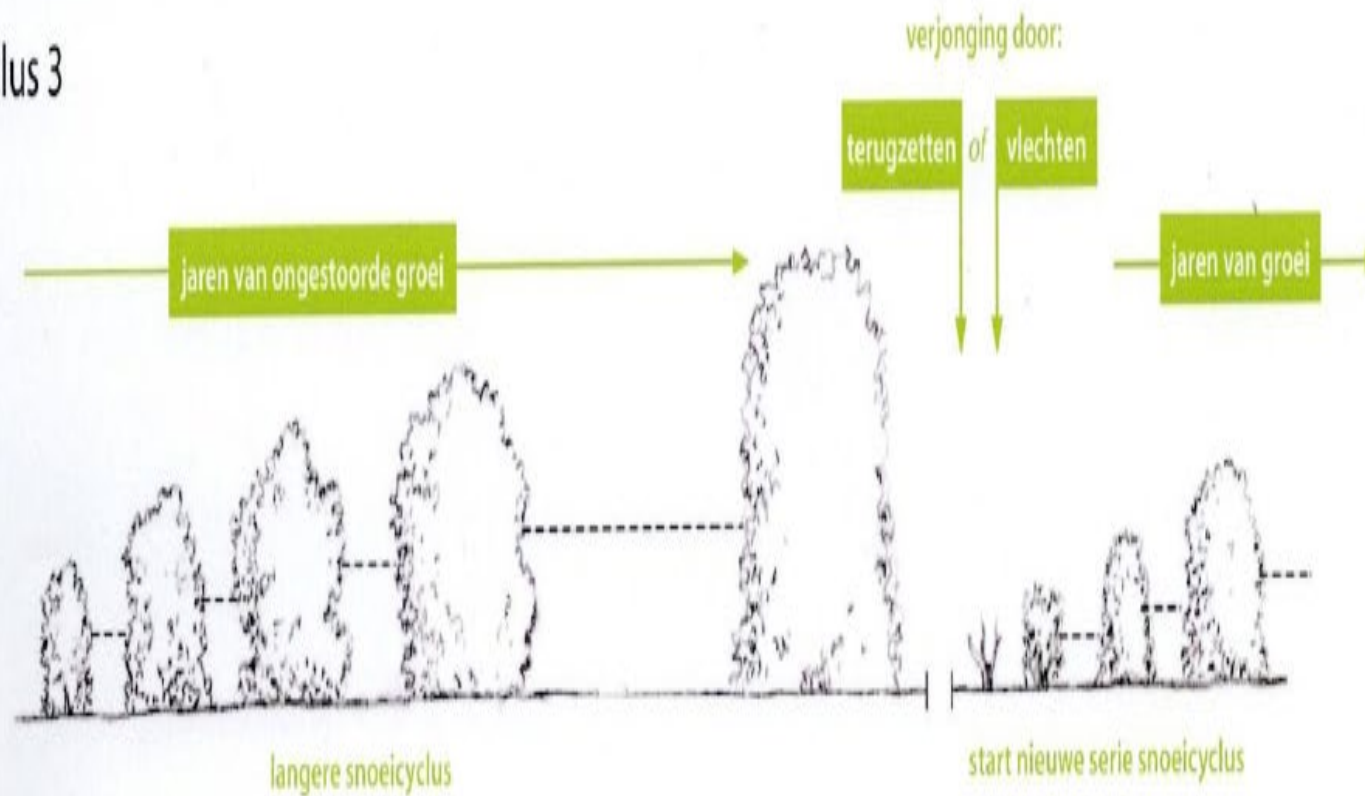
Beheercyclus 1

Beheercyclus 2

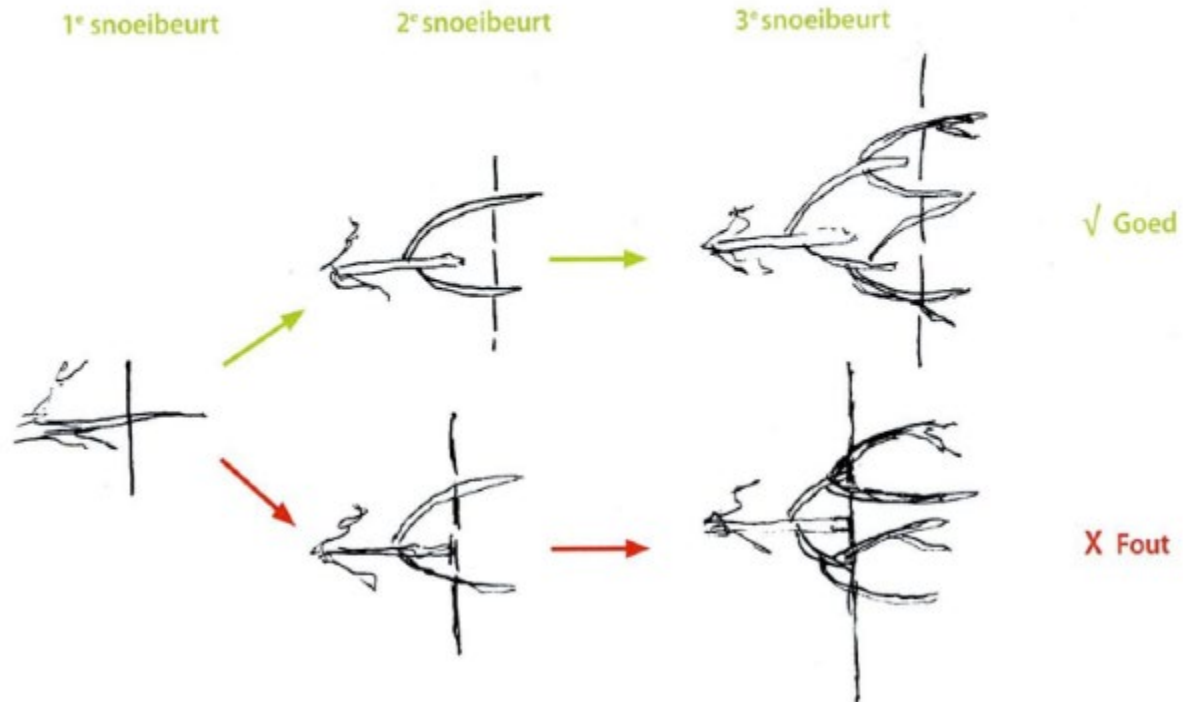
Beheercyclus 3

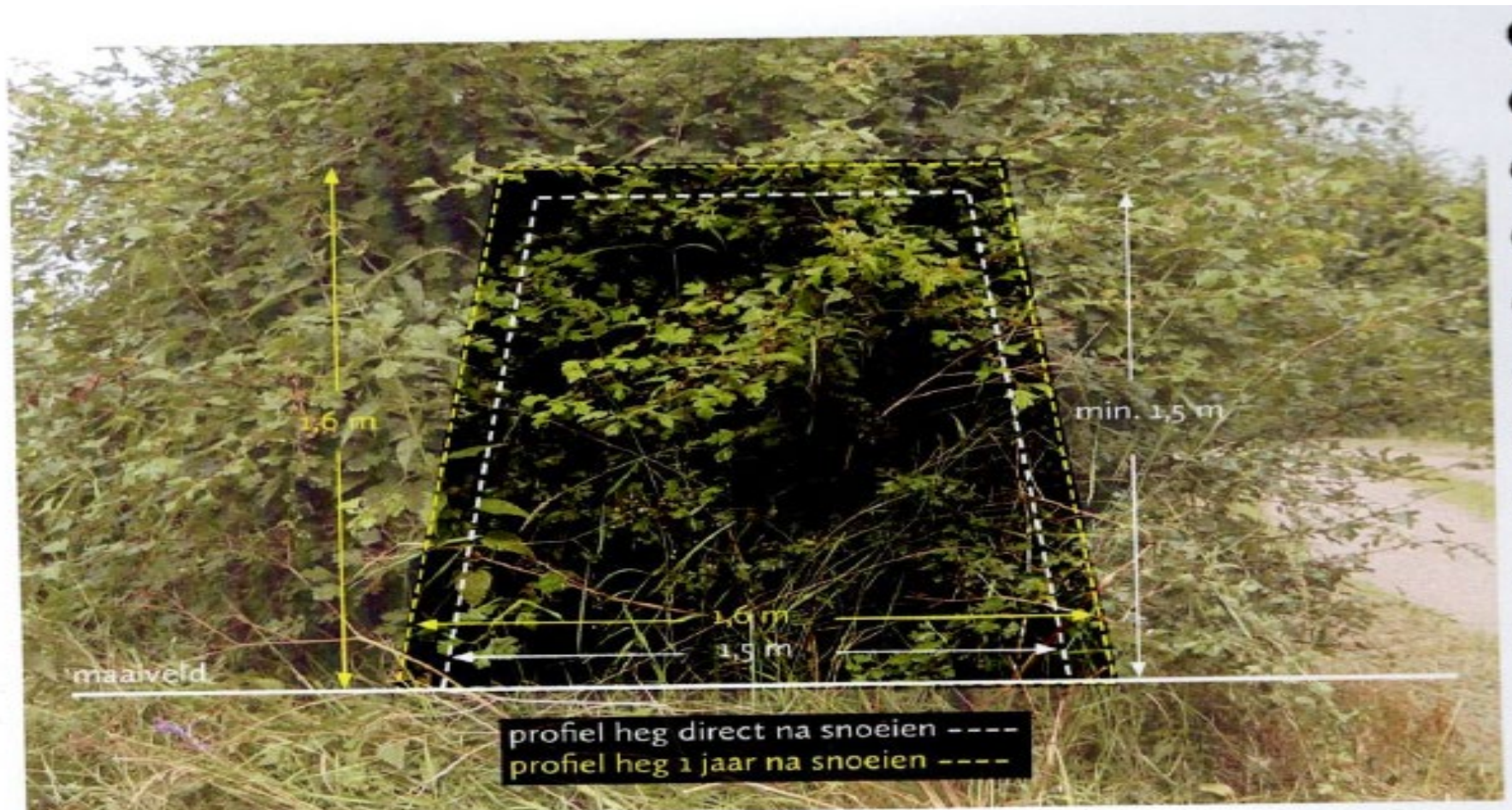
Figuur 8: De drie geschetste beheercycli in beeld.

Snoei op groei

RIJK HEGGENLANDSCHAP

Vormsnoei: A-vorm

Wanneer en hoe vaak, met wat en wie?

- ▶ Wanneer
Alle werkzaamheden: best in periode late herfst t/m vroeg voorjaar. Grofweg medio oktober tot medio februari.
Bij 'zomersnoei' ná langste dag in juni.
- ▶ Hoe vaak per jaar?
Afhankelijk van type heg/cyclus
 - ▶ Cyclus 1
Meestal 1 keer per jaar snoei, afhankelijk van groeitemperament.
Kan ook 1 keer in de 2 of 3 jr.
 - ▶ Cyclus 2
1 keer in de 5 tot 8 jr.
 - ▶ Cyclus 3
1 keer in de 15 tot 20 jr. Afhankelijk van vitaliteit heg.

Wanneer en hoe vaak, met wat en wie?

► Met wat?

► Cyclus 1

Kan goed met handgereedschap, zoals (gemotoriseerde)heggenschaar en kniptang. Bij snelle groei en meerderjarig hout kan dat evenwel zwaar werk zijn.

► Cyclus2 en 3

Motorzaag zou een optie kunnen zijn, maar uitermate zwaar en onprettig werk, zeker bij cyclus 3.

Machinaal: met machines die principe hebben van takkenschaar of meervoudige cirkelzaag. Welke machine met welke benaming dan ook: belangrijk is dat snede 'schoon en netjes' is.

► Vee

Voederheggen! Laatste tijd weer in ontwikkeling/aandacht.

Niet bij jonge heg en behoeft sturing i.v.m. veedichtheid/soort vee.

Meestal wel eenzijdig.

Foutief beheer met klepelmaaier

Foutief beheer met klepelmaaier

Wanneer en hoe vaak, met wat en wie?

► Wie?

► Zelf

Veel kun je zelf doen!

Leer van jouw heg en zie hoe ze reageert op jouw gedrag.

Heggen zijn daarbij zeer vergevingsgezind! 😊

Maar: denk aan veiligheid.

► Derden

Afhankelijk van ervaring: hoveniersbedrijven of aannemer/loonwerker, maar beter 'heggenmensen'.

Zie b.v. site als: www.hegenlandschap.nl voor meer informatie.

Voorbeeld goed beheer

Voorbeeld goed beheer

Voorbeeld goed beheer

Voorbeeld nóg beterbeheer

Geen dag zo mooi deze
(niet de eerste en zéker niet de laatste!!)

